

Uitvoeringsscan Grootschalige Systeembatterijen

Eindnotitie

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
1.1. Aanleiding	3
1.2. Aanpak	4
1.3. Onderzoeksvragen.....	5
2. Inzichten vanuit de uitvoeringsscan	5
2.1. Context.....	6
2.2. Belangrijkste bevindingen per thema	7
2.3. Conclusie en uitvoerbaarheid	13
3. Aanbevelingen.....	14
Bijlage 1: Onderzoeksaanpak in meer detail.....	16
Bijlage 2: Informatiedocument voor deelnemers online onderzoeksbijeenkomst.....	19

1. Inleiding

Deze notitie bevat de inzichten uit de uitvoeringsscan die is uitgevoerd rondom het beoordelen van aanvragen voor en het ruimtelijk mogelijk maken van grootschalige systeembatterijen en de gevolgen daarvan voor de uitvoeringspraktijk bij gemeenten. De notitie bestaat uit drie hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk gaat in op de aanleiding en de aanpak van het onderzoek, het tweede hoofdstuk zet de inzichten vanuit het onderzoek op een rij en in het derde hoofdstuk worden beknopte aanbevelingen gedaan.

1.1. Aanleiding

Door maatschappelijke ontwikkelingen, de voortschrijdende energietransitie en de toenemende netcongestie neemt het aantal vergunningaanvragen voor systeembatterijen sterk toe. Dit geldt voor het geheel van batterijen op laagspanning- en middenspanningniveau, en de grootschalige systeembatterijen (hoogspanning, ≥ 70 MW). Gemeenten worden hierdoor steeds vaker geconfronteerd met complexe afwegingsvraagstukken op het gebied van landschappelijke en ruimtelijke inpassing, veiligheid, milieu, netinpassing en bestuurlijke bevoegdheid. Met name de aanvragen voor grootschalige systeembatterijen zijn relatief nieuw, daar zijn er tot nu toe nog maar enkele van gerealiseerd. Gemeenten hebben hier zeer beperkt ervaring mee terwijl de trajecten complex zijn, er samenwerking met verschillende partijen vereist is, de wetgeving nog geen duidelijkheid schept en het brede maatschappelijk belang groot is. Wel liggen er bij verschillende gemeenten al aanvragen en de verwachting is dat er de komende tijd sprake zal zijn van een piek in het aantal aanvragen. Deze toets spitst zich toe op de vergunningverlening en de realisatie van grootschalige systeembatterijen.

Hoewel het rijk stelt dat de huidige wet- en regelgeving en de bestaande handreikingen voldoende zouden zijn¹ om de aanvragen voor vergunningen van grootschalige systeembatterijen te behandelen, ervaren gemeenten die al te maken hebben gehad met deze aanvragen wel degelijk verschillende knelpunten in de uitvoering. Daarom is in opdracht van VNG een uitvoeringsscan uitgevoerd met als doel inzicht te krijgen in de uitvoerbaarheid van gemeentelijke taken binnen dit dossier.

¹ Zie bijvoorbeeld [Kamerbrief over voortgangsupdate routekaart energieopslag 2024](#)

De inzichten uit deze notitie dienen twee doelen. Enerzijds biedt het inzicht en handvatten voor gemeenten die in de toekomst (voor het eerst) te maken krijgen met vergunningaanvragen voor grootschalige systeembatterijen. Anderzijds biedt het inzicht voor de VNG en de betrokken ministeries (van Klimaat en Groene Groei als eerstverantwoordelijke, van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, en van Infrastructuur en Waterstaat) en Tennet in wat gemeenten nodig hebben om de uitvoering van deze taak goed te kunnen doen.

1.2. Aanpak

Voor het opstellen van deze scan zijn ter voorbereiding documenten doorgenomen en is bij experts en stakeholders binnen het dossier informatie verzameld. Het onderzoek is in drie fasen uitgevoerd. Meer informatie over de aanpak is te vinden in bijlage 1.

Verkenning en verdieping: In deze fase is het onderwerp verkend en verdiept door het lezen van relevante documenten, het houden van vijf interviews met interne (VNG) en externe experts, en het bijwonen van een bijeenkomst georganiseerd door gemeente Breda en Energy Storage NL.

Informatieverzameling: In deze fase is data verzameld door interviews en een brede online onderzoeksbijeenkomst. In totaal zijn drie interviews gerealiseerd met gemeenten die al ervaring hebben met de uitvoering van een vergunningaanvraag op grootschalige systeembatterijen. In twee gevallen hadden deze gemeenten ook voor de toekomst al meerdere aanvragen voor grootschalige batterijen liggen. Hierna volgde een brede online onderzoeksbijeenkomst met in totaal 68 vertegenwoordigers van 28 gemeenten en 14 omgevingsdiensten. De deelnemende gemeenten kenden een goede spreiding over grote, middelgrote en kleine gemeenten en over de verschillende regio's in Nederland. Zowel gemeenten met als zonder HS-stations waren vertegenwoordigd in de onderzoeksgroep. Ook de deelnemende omgevingsdiensten waren gespreid over Nederland. Zie bijlage 1 voor een overzicht van de deelnemende gemeenten en omgevingsdiensten.

Het doel van de bijeenkomst was verrijken (bij meer gemeenten en omgevingsdiensten ophalen waar zij tegenaan lopen), en valideren (het reeds opgehaalde checken en zo nodig aanscherpen) van de opgedane inzichten. Tijdens deze sessie is gebruikgemaakt van een interactieve werkvorm waarbij de deelnemers hun mening en ervaringen konden delen met de onderzoekers en de groep. Hierbij is gebruik gemaakt van de online tool Mentimeter.

De geïnterviewden en de deelnemers van de onderzoeksbijeenkomst ontvingen vooraf informatie in een Word-document (zie bijlage 2) met daarin context over grootschalige systeembatterijen en de onderzoeksvragen, zodat het kennisniveau van de deelnemers (ruim) voldoende was bij aanvang van de bijeenkomst.

Analyse: Tot slot zijn in de analysefase de concept resultaten besproken met de begeleidingscommissie en ter review aangeboden aan de deelnemers van de online onderzoekbijeenkomst. Met behulp van deze laatste input is de definitieve notitie samengesteld. De belangrijkste inzichten zijn beschreven in hoofdstuk 2 en de aanbevelingen zijn geformuleerd in hoofdstuk 3 van deze notitie.

1.3. Onderzoeksvragen

De volgende onderzoeksvragen hebben als basis gediend voor de uitvoeringsscan:

- Welke organisaties zullen deze taken uitvoeren?
- Om welke taken gaat het en is helder wat de opgedragen taken voor gemeenten zijn?
- Is de organisatie voldoende toegerust voor een doeltreffende en doelmatige uitvoering?²
- Welke wettelijke kaders en instrumenten hebben gemeenten nodig om de hun opgedragen taken uit te kunnen voeren?

Bij de vraagstelling hebben we rekening gehouden met de volgende issues die spelen in het dossier van grootschalige systeembatterijen:

- De plek van energieopslag in de ruimtelijke ordening
- De verschillende omgevingsaspecten, zoals externe veiligheid, gezondheidseffecten en ruimtelijke kwaliteit getoetst
- De regie op realisatie van opslagsystemen als onderdeel van het energiesysteem
- Het voorkomen van negatieve impact van energieopslag op het energiesysteem
- De samenwerking binnen de regio en met de netbeheerder
- De vergunningverlening, toezicht en handhaving van opslagsystemen

2. Inzichten vanuit de uitvoeringsscan

Dit hoofdstuk geeft in paragraaf 2.1 inzicht in de context waar gemeenten mee te maken hebben rondom grootschalige systeembatterijen. Vervolgens biedt paragraaf 2.2 een overzicht van de

² Hierbij wordt zowel gekeken naar de primaire processen als naar de bedrijfsvoeringsaspecten (Security, Communicatie, Organisatie, Personeel, Administratieve organisatie, Financiën, Informatievoorziening, Juridisch, Technologie, Huisvesting).

belangrijkste bevindingen zoals die zijn opgehaald in de gesprekken met interne en externe experts, vertegenwoordigers van gemeenten, de brede online onderzoekbijeenkomst met vertegenwoordigers van gemeenten en omgevingsdiensten, en vanuit de relevante documenten.

2.1. Context

Het beleidsveld rondom (de ruimtelijke inpassing van en vergunningaanvragen voor) grootschalige systeembatterijen is een terrein dat nog volop in beweging is. Dat vergunningen voor grootschalige systeembatterijen, die worden aangesloten op het hoogspanningsnet, bij gemeenten worden aangevraagd is een vrij nieuw fenomeen. Er is door een beperkt aantal gemeenten ervaring mee opgedaan. Met de aanvragen voor systeembatterijen op midden- of laagspanning is meer ervaring voorhanden. Lessen die hieruit geleerd zijn kunnen in een aantal gevallen gebruikt worden bij de aanvragen voor grootschalige systeembatterijen.

Voor het beoordelen van de vergunningaanvraag en het inpassen van een grootschalige systeembatterij in de omgeving heeft een gemeente te maken met verschillende wettelijke kaders en regelgeving. Namelijk de Energiewet en de Omgevingswet en verschillende onderdelen van de omgevingsregelgeving zoals de kwaliteitsnormen vanuit de Bkl (Besluit kwaliteit leefomgeving), de activiteitenregels vanuit de Bal (Besluit activiteiten regeling) en de bouwwerkenregels vanuit de Bbl (Besluit bouwwerken leefomgeving). Ook de veiligheidsnormering vanuit de PGS 37-1 en 37-2 maken onderdeel uit van de regelgeving.

Ook relevant hierbij is:

- De nieuwe Energiewet zal vanaf 2026 in werking treden.
- Verschillende interbestuurlijke werkgroepen kijken samen naar wat er nodig is voor bijvoorbeeld het 'omgeving rechterlijk' sturen op het energiesysteem. De nieuwe wetgeving zal naar verwachting ook wat gaan betekenen voor het traject rondom (vergunningverlening en samenwerking voor) grootschalige systeembatterijen. Hiervoor wordt samenwerkt door de relevante stakeholders, zoals TenneT, KGG, VNG, VRO, regionale netbeheerders en IPO. Binnen deze werkgroepen wordt onder andere gewerkt aan de afbakening van verantwoordelijkheden, beschrijving van processen en de wijze waarop informatie en data uitgewisseld kunnen en mogen worden.
- Bij de Raad van State is rondom de omgevingswet momenteel sprake van (grote) vertraging door de vele beroepsprocedures die door burgers en ondernemers zijn begonnen met betrekking tot afwijzing van een omgevingsvergunning. Deze procedures kosten extra tijd omdat de Omgevingswet nieuw is waardoor er nog weinig jurisprudentie is. Mogelijk komen afwijzingen van vergunningen voor systeembatterijen hier nog bij.

Prioriteringskader

Er is (nog) geen standaard afwegingskader of prioriteringskader dat gemeenten kunnen gebruiken bij de beoordeling van aanvragen voor grootschalige systeembatterijen. Naast de bestaande wet- en regelgeving kunnen gemeenten daarvoor bijvoorbeeld de vraag betrekken of de grootschalige batterij waarvoor de aanvraag gedaan is een netcongestieverzachter is, netcongestie neutraal is of juist netcongestie kan veroorzaken. Hier is echter (nog) geen generiek eenduidigheidsantwoord op te geven; het verschilt per locatie en inzet van de batterij. De basis is dat een batterij de situatie niet mag verergeren. Indien een batterij netcongestie neutraal is dan heeft een batterij op basis van de Energiewet net zoveel recht op een aansluiting als andere aanvragen voor een netaansluiting. In dat geval is het moeilijk om additionele eisen te stellen aan de netimpact. De beoordeling van de netimpact gebeurt door de netbeheerder onder de Netcode (Elektriciteitswet), waarbij het prioriteringskader van de ACM wordt toegepast.

De contractvorm Tijdsduurgebonden Transportrecht (TDTR) die TenneT biedt, geeft mogelijkheden om te voorkomen dat een batterij netcongestie gaat veroorzaken. Dit is belangrijk voor het prioriteringskader dat gemeenten zouden kunnen gebruiken bij de beoordeling van een aanvraag. (nb: Een TDTR-contract geeft het recht om gedurende minimaal 85% van het jaar elektriciteit te transporteren (zowel afname als invoeding), op het hoogspanningsnet van TenneT. In de overige 15% van de tijd kan TenneT bepaalde beperkingen opleggen, bijvoorbeeld bij verwachte netcongestie. De TDTR maakt onderdeel uit van het bredere kader van Alternatieve Transportrechten (ATR) dat netbeheerders hebben ontwikkeld om netcongestie te verminderen en betere benutting van het net te faciliteren.)

2.2. Belangrijkste bevindingen per thema

Deze paragraaf geeft een overzicht van de belangrijkste bevindingen uit het onderzoek.

Achtereenvolgens gaan we in op:

- Bevoegdheden en schaalniveau (2.2.1)
- Uitvoeringscapaciteit en expertise (2.2.2)
- Netinpassing en informatiepositie (2.2.3)
- Ruimtelijke en beleidsmatige afweging (2.2.4)
- Veiligheid, toezicht en handhaving (2.2.5)

2.2.1. Bevoegdheden en schaalniveau

Gemeenten zijn **formeel/coördinerend bevoegd gezag voor de ruimtelijke inpassing** van grootschalige systeembatterijen. Het **energetisch belang dat gediend wordt is echter**

bovenlokaal, waarbij TenneT verantwoordelijk is voor het goed functioneren van het landelijke hoogspanningsnet. Samenwerking tussen de relevante partijen is essentieel om zowel de ruimtelijke en energetische aspecten te kunnen beoordelen.

Het bovenlokale karakter en het kenmerk van provinciaal en/of nationaal belang maakt dat via een projectbesluit besloten kan worden om de bevoegdheid provinciaal of nationaal over te nemen. Dat is nu (nog) niet het geval. Wel is het zo dat in een aantal gevallen **provincies overwegen de bevoegdheid over te nemen via een projectbesluit**.

In veel gevallen wordt een grootschalige systeembatterij **gebouwd in een gemeente waar een hoogspanningsstation van TenneT staat**. Het kan echter ook voorkomen dat een systeembatterij in een andere gemeente wordt geplaatst dan de gemeente waar het hoogspanningsstation staat. Via een kabel onder de grond wordt dan verbinding gelegd tussen het hoogspanningsstation en de systeembatterij, eventueel door (een) andere gemeente(n) heen. Vergunningsaanvragen voor grootschalige systeembatterijen zullen dus niet alleen voorkomen in gemeente met een hoogspanningsstation, maar ook in aangrenzende gemeenten. Gemeenten in industrieclusters en havengebieden lijken daarbij extra in trek.

Het **energetische belang dat een grootschalige systeembatterij dient, is (veel) breder dan gemeentelijk of zelfs regionaal**. De systeembatterij komt in de gemeente te staan, maar de in de batterij opgeslagen energie wordt niet alleen in de eigen gemeente of regio verbruikt, en ook het effect van de batterij op het energienetwerk (netcongestie en onbalans) is gemeente overstijgend. Bovendien kan een grootschalige systeembatterij naast een effect op het hoogspanningsnet, ook gevolgen hebben voor netcongestie op midden- en laagspanning. Dit blijft nu nog vaak buiten beeld bij de ontwikkeling van een grootschalige systeembatterij nabij een HS-station.

Veel gemeenten vinden een **regionale aanpak of provinciale regie (provinciaal bevoegd gezag) wenselijk** bij aanvragen voor grootschalige systeembatterijen, ook wordt gezegd dat het rijk bevoegd gezag zou moeten zijn of locaties zou moeten aanwijzen.

Interbestuurlijk is het kortom een lastig vraagstuk dat **gemeente- maar ook provincie-overstijgend** is. Zowel gemeenten als provincies zijn afwachtend in wat landelijk besloten / aangereikt / gekozen wordt, als richtlijnen en kaders. In sommige gevallen leidt dit ertoe dat er (nog) geen beslissingen worden genomen door gemeenten en mogelijk ook door provincies.

2.2.2. Uitvoeringscapaciteit en expertise

Veel gemeenten kampen met **(te) weinig capaciteit**. Dit komt mede door het algemeen ervaren knelpunt waar gemeenten tegenaan lopen door de extra werkzaamheden sinds de invoering van de

Omgevingswet. Dit geldt ook voor de vergunningaanvragen voor grootschalige systeembatterijen waarbij tevens speelt dat deze specifieke vergunningverlening nieuw is en gemeenten weinig tot geen expertise daarvoor in huis hebben. Deze druk op capaciteit en ontbreken van specifieke expertise (die dus nog opgebouwd moet worden) staat **haaks op de hoeveelheid tijd die het over een langere periode kost** om een aanvraag te behandelen en van aanvraag tot realisatie te komen. Hierdoor is het in de meeste gevallen noodzakelijk (tijdelijke) krachten aan te trekken. Naast de uitdagingen vanuit de Omgevingswet, kampen gemeenten ook met **tekorten aan mensen en middelen** vanuit de taken voortkomend uit het Klimaatakkoord, zie hiervoor het rapport 'Koersen op klimaatneutraal' van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB).

Rond de vergunningen voor grootschalige systeembatterijen geldt daarnaast dat er bij de meeste gemeenten een **gebrek is aan relevante kennis en expertise** over bijvoorbeeld netimpact en veiligheidsaspecten. Maar ook over (onderhandeling) omtrent mogelijke (financiële) participatie van aanvragers. Daarnaast verschilt de aanwezige specifieke kennis sterk per gemeente. Vooral kleine en middelgrote gemeenten missen meestal specifieke kennis over bijvoorbeeld netimpact, veiligheid en energieopslag. Maar ook in grotere gemeenten is hierover beperkt kennis aanwezig. **Door het geringe aantal aanvragen wordt hiermee ook maar beperkt ervaring opgedaan, terwijl het vraagstuk zeer complex is.** Gemeenten zijn dan ook op zoek naar handzame praktische kennis, (juridische) kaders en 'lessons learned'.

De extra druk op capaciteit, kennis en budget door de verwachte eenmalige piek in aanvragen voor grootschalige systeembatterijen **hangt tevens samen met het groeiende aantal aanvragen voor batterijen op midden- en laagspanning** en de extra druk die dit geeft. Hiervoor is al een toename zichtbaar, en verwacht wordt dat het aantal aanvragen zal blijven groeien. Over de omvang van die groei tasten gemeenten vaak in het duister.

Ook omgevingsdiensten worden zwaarder belast. Het concreet uitvoeren van de werkzaamheden ligt deels bij de gemeente (ruimtelijke afweging) en deels bij de Omgevingsdienst. Omgevingsdiensten hebben een belangrijke rol bij de milieutechnische toetsing van aanvragen, maar hun ervaring ligt vooral op het gebied van kleinere batterijen. **Zowel bij gemeenten als bij omgevingsdiensten leven zorgen over de (extra) werkdruk** door toekomstige aanvragen voor (grootschalige) batterijen.

Voor grootschalige systeembatterijen geldt dat er nu een **piek gaande is in het aantal aanvragen**. Echter, wanneer er eenmaal een batterij staat in een gemeente, bestaat de verwachting bij gemeenten dat er in de meeste gevallen niet nóg een aanvraag komt, en geen tweede grootschalige systeembatterij gebouwd wordt, vanwege de grootte van de batterij (ruimtelijk aspect) en vanwege de energetische mogelijkheden (energetisch aspect). TenneT geeft aan dat dit effect

nu nog niet te zien is en er dus in de huidige situatie nog wel tweede en derde aanvragen voorkomen op hetzelfde HS-station.

2.2.3. Netinpassing en informatiepositie

Bij aanvragen voor grootschalige systeembatterijen staan **gemeenten aan de lat voor de ruimtelijke inpassing, terwijl de netbeheerder (Tennet) over de energetische inpassing gaat**. Gemeenten hebben beperkt zicht op netimpact bij aanvragen. In het ergste geval betekent dit dat, wanneer de afstemming niet goed verloopt, het kan gebeuren dat de gemeente toestemming verleent, de aanvrager de batterij bouwt, maar er geen ruimte op het net blijkt te zijn of er geen energieopslag benodigd blijkt te zijn, zodat de batterij voor niets gebouwd is. In de praktijk is dit nog niet voorgekomen en zal een dergelijk traject doorgaans al stoppen voordat aan de bouw wordt begonnen. Maar dit voorbeeld geeft wel duidelijk het belang aan van een goede afstemming tussen de gemeente en de netbeheerder, en een goede informatiepositie van gemeenten. Toch is het zo dat gemeenten (net als andere overheden) op grond van de Omgevingswet alleen de ruimtelijke aspecten mogen afwegen. Voor het energetische aspect is dat (nog) niet mogelijk. Met de uitwerking van artikel 6.12 lid 2 Energiewet zal dat mogelijk wel kunnen. Dit voorkomt mogelijk veel werk aan vergunningaanvragen die energetisch niet haalbaar blijken te zijn. Andersom kan het ook veel werk voorkomen bij netbeheerders wanneer snel duidelijk is welke aanvragen voor systeembatterijen kansloos na toetsing op ruimtelijke, veiligheid- of milieuaspecten. Deze nieuwe wetgeving is echter nog in ontwikkeling.

Ook voor aanvragers is er een gebrek aan informatie. Vanwege bepalingen in de Energiewet mag een netbeheerder namelijk geen marktversturende informatie vrijgeven in de markt. Dat leidt ertoe dat aanvragers een formele aanvraag voor een aansluiting doen bij TenneT, om te horen of een grootschalige systeembatterij op een bepaalde plek energetisch rendabel zou zijn, en voor henzelf dus mogelijk winstgevend. TenneT is verplicht bij een formele aanvraag, de aanvrager van deze informatie te voorzien. TenneT ontving al >70 GW aan aanvragen, terwijl TenneT in haar 'Monitor leveringszekerheid' heeft aangegeven 6,7 GW aan batterij vermogen nodig te hebben in 2030. De praktijk leert dat lang niet al deze aanvragen worden omgezet in aanvragen voor een vergunning bij de gemeente. Het lijkt erop dat projectontwikkelaars vaak **meerdere aanvragen bij TenneT doen, waarvan er slechts enkele gerealiseerd** gaan worden. **Ze doen dus eigenlijk een 'informatie-aanvraag' bij TenneT.** Het informatiemonopolie van de energienetbeheerder leidt met andere woorden tot een ongewenst spel tussen aanvragers, gemeenten en energienetbeheerders. Door op meerdere plekken een aanvraag te doen voor een aansluiting voorkomt een projectontwikkelaar dat hij over een paar jaar achteraan moet sluiten in de rij van aanvragers voor een aansluiting.

Voor gemeenten betekent het gebrek aan inzicht in relevante informatie over netcapaciteit en/of netimpact concreet dat zij bij vergunningsaanvragen informatie moeten inwinnen bij de netbeheerder, in het geval van grootschalige systeembatterijen bij TenneT. Daarvoor zijn nog geen routines tussen beide partijen opgebouwd omdat het nog niet vaak voorgekomen is. Er zijn nog **geen vaste contactpersonen bij de netbeheerder en de contactpersoon van de aanvrager van de batterij is een andere dan de contactpersoon van de gemeente**. Dit maakt dat de noodzakelijke afstemming nog stroef verloopt en er regelmatig sprake is van ruis en vertraging.

Omdat Tennet vanuit de Energiewet geen commerciële activiteiten mag ontwikkelen, hebben ze ook aarzelingen om informatie over de mogelijkheid en wenselijkheid van systeembatterijen op specifieke hoogspanningstations te delen met 'de buitenwereld'. Dit vanwege het mogelijk marktversturende karakter van deze informatie. Om gemeenten toch tegemoet te komen met informatie over plekken in Nederland waar systeembatterijen een toegevoegde waarde hebben in het energienetwerk, heeft **Netbeheer Nederland de intentie om te gaan werken met overzichten van "flexplekken"**. Dit zijn plekken in Nederland waar energie opslag systemen (EOS) een toegevoegde waarde kunnen hebben. Omdat het zowel kan gaan om opslag van elektriciteit, warmte als moleculen (waterstof, gas) zou dit minder marktversturend werken. Gemeenten geven aan dat dit een flinke stap vooruit kan betekenen in de informatiepositie van gemeenten. Onbekend is wanneer dit overzicht gerealiseerd zal zijn. TenneT geeft bovendien aan dat zij zo een systeem niet in voorbereiding hebben. TenneT werkt wel inmiddels met Tijdsduurgebonden Transportrecht contracten (TDTR). TenneT stelt ook een TDTR-kaart beschikbaar van plekken in Nederland waar het flexibele energiegebruikers binnen de TDTR-voorwaarden kan aansluiten zonder netcongestie te veroorzaken.

2.2.4. Ruimtelijke en beleidsmatige afweging

Voor de ruimtelijke en beleidsmatige afweging is het zoeken voor gemeenten. **Er zijn geen (landelijke of regionale) integrale afwegingskaders voorhanden**, al worden deze inmiddels door enkele (samenwerkende) partijen ontwikkeld, zoals de RES West-Brabant. Zij hebben inmiddels ondersteunende documenten en kaders beschikbaar gesteld. Er is echter nog geen routine, zoals vaste werkgroepen die zich er over kunnen buigen of richtlijnen die gebruikt kunnen worden. Ook is het zo dat **inzet van en integratie met Omgevingswet-instrumenten nog onbekend** is en ontbreken planologische kaders. Gemeenten geven aan dat zij behoefte hebben aan een (landelijk) integraal afwegingskader om aanvragen goed te kunnen beoordelen.

De **ruimtelijke inpassing botst vaak met andere functies (zoals wonen, industrie, landbouw)**. Het inpassen is onderdeel van de grotere ruimtelijke puzzel. Zeker in industriegebieden is beleidsruimte soms beperkt omdat hier in sommige gevallen al is voorzien in een bestemming die

de bouw van energiesystemen toelaat. Dit maakt het moeilijk om batterijen onderbouwd af te wijzen in deze gebieden. Externe veiligheid en afstand tot bebouwing zijn belangrijke praktische criteria, maar ook esthetische landschappelijke inpassing is belangrijk. Er wordt bijvoorbeeld gedacht over hoe de grootschalige systeembatterijen, die over het algemeen niet 'mooi' zijn om te zien, toch op zo'n manier ingepast kunnen worden in het landschap dat de **impact op de ruimtelijke kwaliteit** beperkt blijft.

Omdat er geen specifieke richtlijn voor de beoordeling van grootschalige systeembatterijen is, zijn **gemeenten zoekend naar waar zij aan moeten voldoen voor een goede beoordeling**. Ook is nog niet uitgekristalliseerd hoeveel tijd de beoordeling in beslag gaat nemen. Aspecten die hierop bijvoorbeeld effect op (kunnen) hebben, zijn de mogelijkheid dat er een MER (Milieu Effect Rapportage) gedaan moet worden, en dat er vanuit de Omgevingswet ingezet moet worden op participatie.

2.2.5. Veiligheid, toezicht en handhaving

In de wetgeving zijn nog geen veiligheidsnormeringen vastgesteld. De **PGS 37-1 wordt als richtlijn gebruikt, maar deze is nog niet wettelijk verplicht**. Doordat de PGS 37-1 nog niet als norm is vastgelegd in het Bal (de verwachting is dat dit wel gaat gebeuren) vallen vraagstukken als veiligheid, toezicht en handhaving onder de algemene zorgplicht (artikel 1.7 Omgevingswet). De zorgplicht houdt in dat iedereen die een activiteit verricht de nodige zorg moet betrachten om nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving te voorkomen of te beperken. Dat betekent specifiek bijvoorbeeld dat een exploitant van een grootschalige batterij-installatie zelf maatregelen moet treffen om brandrisico, ontploffingsgevaar, geluid, emissies enz. te beperken – óók als daar (nog) geen specifieke norm voor is vastgelegd. Gemeenten of omgevingsdiensten kunnen die zorgplicht invullen met verwijzing naar PGS 37-1/37-2 in de vergunning: dus als best practice uitwerken in maatwerk-voorschriften.

Als exploitant zich hier níet aan houdt en er ontstaat gevaar, **dan kan handhavend worden opgetreden met de zorgplicht als juridische basis**. Gemeenten en omgevingsdiensten benoemen het risico van onvoldoende vastgelegde normen in het Bal.

Toezicht en handhaving in dit dossier lijkt op het eerste oog echter niet veel werk met zich mee te brengen. De plaats van systeembatterijen zal afgeschermd zijn en er vinden weinig veranderingen plaats in de tijd. Het lijkt volgens sommige geïnterviewden voldoende te zijn om eens in de paar jaar controles uit te voeren, nadat 'toezicht en handhaving' bij de eerste opleveringscontrole betrokken is geweest. Tegelijkertijd is dit een eerste idee en moet de praktijk nog uitwijzen of dit inderdaad

voldoende is. Ook hiervoor zijn nog geen richtlijnen beschreven. Toezicht en handhaving voor midden- en laagspanning batterijen zal waarschijnlijk een grotere inspanning vergen. Deze taak ligt vaak bij de omgevingsdiensten.

2.3. Conclusie en uitvoerbaarheid

De uitvoeringsdruk op gemeenten neemt naar verwachting toe door de groei van het aantal aanvragen voor (grootschalige systeem)batterijen. Het aantal aanvragen voor grootschalige systeembatterijen zal naar verwachting slechts tijdelijk een piek kennen. Wanneer eenmaal een grootschalige systeembatterij in een gemeente staat, zal er niet snel nog een (aanvraag) komen. Voor batterijen op midden- en laagspanning wordt verwacht dat het aantal aanvragen zal blijven stijgen. Dit is relevant omdat de optelsom van de batterijen op verschillende niveaus samen een grote extra uitvoeringsdruk op gemeenten legt, waarbij vooral voor grootschalige systeembatterijen op hoogspanningsniveau nog weinig tot geen ervaring is opgedaan door gemeenten. **Daarvoor zal in veel gevallen (tijdelijk) extra personeel aangetrokken moeten worden.**

Dit levert budgettaire ook uitdagingen op, door de toch al hoge budgettaire druk die wordt ervaren naar aanleiding van het klimaatakkoord en de Omgevingswet.

Hoewel **gemeenten formeel bevoegd gezag zijn voor de ruimtelijke inpassing** van grootschalige systeembatterijen, ontbreekt het hiertoe vaak aan voldoende capaciteit, expertise, informatie en beleidsruimte. Het energetisch belang van grootschalige systeembatterijen is daarnaast gemeentegrensoverschrijdend, wat het voor de hand liggend maakt dat provincies of het rijk bevoegd gezag zijn/worden.

De ruimtelijke inpassing van grootschalige systeembatterijen wordt door gemeenten omgevingsrechtelijk beoordeeld. Dat geeft risico's. Theoretisch kan de gemeente voor wat betreft de ruimtelijke inpassing 'ja' zeggen tegen een ontwikkelaar, terwijl er energetisch geen mogelijkheid is (informatie van TenneT), waardoor er in het slechtste geval gebouwd wordt zonder toekomst. Om deze onwenselijke situatie te voorkomen is **goede afstemming en samenwerking tussen de betrokken partijen noodzakelijk**. In het geval van de grootschalige systeembatterijen gaat het dan tenminste om de gemeenten, TenneT en de aanvrager.

Toezicht en handhaving lijkt niet problematisch te worden. Anderzijds geldt ook hier dat nog niet goed is ingeregeld hoe dit er uit moet gaan zien (geen richtlijnen).

Resumé, in het algemeen kan gezegd worden dat de uitvoerbaarheid voor gemeenten bemoeilijkt wordt door:

- Slechte informatiepositie door gebrek aan transparantie over energetische ruimte

- Onzekerheid over de wettelijke en beleidsmatige kaders (wachten op (nadere uitwerkingen van) regelgeving)
- Geen routine en ervaring doordat een grootschalige systeembatterij in de meeste gemeenten slechts één keer gebouwd wordt
- Gebrek aan uniforme afwegingskaders voor de beoordeling van een aanvraag, en (landelijke) ondersteuning op praktisch en juridisch gebied
- Moeizame samenwerking met netbeheerders door gebrek aan routine en afspraken over proces

Zonder aanvullende maatregelen bestaat het risico dat gemeenten niet tijdig kunnen – en/of onvoldoende onderbouwd moeten – beslissen over vergunningsaanvragen, met negatieve gevolgen voor de energietransitie en de omgevingskwaliteit.

3. Aanbevelingen

Op basis van de bevindingen volgen de onderstaande aanbevelingen. De aanbevelingen geven gehoor aan de gevoelde noodzaak bij gemeenten dat zij beter gefaciliteerd worden bij het beoordelen van aanvragen voor grootschalige systeembatterijen en het proces dat daarmee gemoeid is. De aanbevelingen zijn primair gericht op de betrokken departementen (KGG, VRO en I&W), maar ook andere stakeholders als TenneT, IPO en VNG kunnen deze inzichten gebruiken in dit dossier.

Aanbevelingen:

- Zorg voor versterking van de **informatiepositie van gemeenten over energetische ruimte en netimpact**.
- Zet in op een **gereguleerd samenwerkingsproces en vaste aanspreekpunten tussen gemeente, TenneT en aanvrager** om tot een goede samenwerking en soepelere snellere processen te komen.
- Draag zorg voor het concreet samenkomen van **wettelijke kaders** en regelgeving.
 - o De kaders vanuit de Omgevingswet en de Energiewet moeten samenkomen als het gaat om (grootschalige systeem) batterijen. Voorkom dat omgevingsaspecten en energetische aspecten twee parallelle processen zijn. (nb momenteel wordt gewerkt aan artikel 6.12 lid 2 Energiewet, waar uitzonderingen worden uitgewerkt op het verbod voor gemeenten en provincies om de energetische aspecten in hun omgevingsrechterlijke besluit af te wegen).

- Draag zorg voor **praktische ondersteuning bij de toepassing van wet- en regelgeving**, onder andere door het faciliteren van twee soorten kennis:
 1. **Juridische en technische kennis** benodigd voor de beoordeling (zoals omgevingsrecht en overige relevante juridische kaders).
 2. **Kennis vanuit ervaring**, lessons learned, het leren van elkaar
- Ontwikkel een **landelijk afwegingskader** dat gemeenten ter ondersteuning kunnen gebruiken voor de beoordeling van aanvragen voor grootschalige systeembatterijen en die zorgt voor uniformering in de beoordeling. Op basis daarvan kunnen eventueel ook regionale of provinciale ondersteunende afwegingskaders gemaakt worden.
- **Heroverweeg waar het bevoegd gezag moet liggen** of ondersteun bij beslissingen over het overdragen van het bevoegd gezag. Het ligt nu formeel bij gemeenten. Versterk het lokaal bestuur of de bevoegdheden en uitvoeringskracht van gemeenten, of kijk naar de overwegingen rond en mogelijkheden om dit provinciaal of landelijk te beleggen.
- Draag zorg voor praktisch toepasbare en duidelijke verplichte richtlijnen voor **veiligheid (PGS37-1), toezicht en handhaving**. (nb De bedoeling is dat deze worden vastgelegd als norm in het Bal, tot die tijd vallen vraagstukken als veiligheid, toezicht en handhaving onder de algemene zorgplicht, artikel 1.7 Omgevingswet).
- Draag zorg voor afspraken over **financiële participatie door aanvragers**. Ondersteun gemeenten hierbij. Wat kan een gemeente 'vragen'/eisen, en hoe kunnen zij dit vastleggen.

Voor gemeenten zijn er ook aanbevelingen:

- Formuleer lokaal beleid voor toetsing en ruimtelijke inpassing (indien nog niet aanwezig).
- Zoek regionale samenwerking op via RES-structuren en energieboards.
- Deel ervaringen en good practices via VNG-platforms.

Bijlage 1: Onderzoekaanpak in meer detail

Deze bijlage beschrijft in meer detail de gebruikte bronnen voor het deskresearch, de geïnterviewde experts, de deelnemers aan de online onderzoekbijeenkomst en tot slot de samenstelling van de begeleidingscommissie.

Bronnen deskresearch

De volgende bronnen zijn geraadpleegd ter voorbereiding van de uitvoeringsscan:

- Handreiking vergunningverlening elektriciteitsopslagsystemen, AT Osborne, 29 juni 2024
- <https://publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl/>
- <https://iplo.nl/thema/externe-veiligheid/pgs-37-1-37-2/>
- Samen Sturen - Interbestuurlijke Samenwerkingsagenda Energiesysteem, ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG), het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO), de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen (UvW), 19 december 2024
- Kernrapport Beleid voor grootschalige batterijsystemen en afnamenetcongestie, CE Delft (2023)
- Routekaart Energieopslag, kamerstuk 29023, nr. 430
- Uitvoeringsagenda Programma Energiehoofdstructuur <https://www.rvo.nl/programma-energiehoofdstructuur>
- Afwegingskader Batterijopslag, Movares, april 2025

Geïnterviewde experts

Ter voorbereiding van de online onderzoekbijeenkomst zijn interviews gehouden met de volgende experts en gemeenten:

Experts:

- VNG jurist Energie
- VNG jurist Omgevingswet
- VNG expert VTH en omgevingsdiensten
- TenneT expert Energie Oplag Systemen
- EnergyStorage Nederland directie en projectmanager

Gemeenten:

- Breda
- Vlissingen
- Westerwolde

Naast de gesprekken met experts en gemeenten, hebben de onderzoekers het 'Netwerkevent Vergunningen en Locaties voor Energieopslag' (12 juni 2025) bijgewoond, georganiseerd door EnergyStorageNL in samenwerking met Gemeente Breda.

Samenstelling steekproef online onderzoekbijeenkomst

Onderstaand een overzicht van de gemeenten en omgevingsdiensten die deel hebben genomen aan de online onderzoekbijeenkomst. In het totaal hebben 68 personen deelgenomen aan de bijeenkomst. Dit betekent dat in veel gevallen meerdere personen van één organisatie hebben deelgenomen aan de bijeenkomst. Binnen elke gemeente en omgevingsdienst zijn steeds de personen aangesloten die verantwoordelijk zijn of goed bekend zijn met het dossier '(grootschalige) systeembatterijen'.

Gemeenten (28 totaal)

- Noord-Brabant: 5 (Boxtel/Sint-Michielsgestel, Den Bosch, Eindhoven, Land van Cuijk, Moerdijk)
- Limburg: 5 (Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Venray)
- Groningen: 3 (Eemsdelta, Groningen, Veendam)
- Zuid-Holland: 3 (Nissewaard, Rijswijk, Rotterdam)
- Overijssel: 3 (Hellendoorn, Zwartewaterland, Zwolle)
- Gelderland: 2 (Doetinchem, Nijmegen)
- Noord-Holland: 2 (Haarlemmermeer, Medemblik)
- Utrecht: 2 (Stichtse Vecht, Utrecht)
- Friesland: 2 (Súdwest-Fryslân, Tytsjerksteradiel)
- Flevoland: 1 (Lelystad)

Omgevingsdiensten (14):

- Gelderland: 4 (OD Achterhoek, OD De Vallei, OD Regio Nijmegen, OD Regio Arnhem)
- Zuid-Holland: 3 (DCMR Milieudienst Rijnmond, OD Midden-Holland, OD Zuid-Holland Zuid)
- Noord-Holland: 2 (OD IJmond, OD Noordzeekanaalgebied)
- Noord-Brabant: 1 (OD Midden- en West-Brabant)
- Overijssel: 1 (OD IJsselland)

- Flevoland/Noord-Holland: 1 (OD Flevoland Gooi en Vechtstreek)
- Gelderland: 1 (OD Rivierenland)
- Utrecht: 1 (OD Regio Utrecht)

Begeleidingscommissie

De rol van de begeleidingscommissie omvatte in deze uitvoeringsscan de volgende taken:

- Procesmatige begeleiding van het onderzoek
- Inbrengen wensen/ aandachtspunten/ vragen voor onderzoek
- Komt twee- of driemaal bijeen:
 - Bespreken plan van aanpak/ gesprekspartners
 - Bespreken eerste inzichten na interviews/ sessie met gemeenten en stakeholders
 - Bespreken conceptnotitie
 - Vaststellen eindversie

De onderstaande tabel laat de samenstelling van de begeleidingscommissie zien

Begeleidingscommissie	
Betrokken departementen	BZK - Jasper Groos I&W – Monique Brok KGG – Erik Koeken
Gedelegeerd opdrachtgever	VNG - Rick Boerkamp, Erik van Zuylen
Stakeholders	IPO – Cor Hagen TenneT - Bjorn Löring
Onderzoekers	VNG KCA – Jeroen Barten, Femke Konings, Fardoe Kreeft

Bijlage 2: Informatiedocument voor deelnemers online onderzoeksbijeenkomst

Deze bijlage bevat de **informatieve two-Pager** die geïnterviewden en deelnemers aan de onderzoeksbijeenkomst ter voorbereiding toegestuurd kregen.

[Grootste batterij van Nederland opgeleverd, nog grotere in aantocht | Change Inc.](#)

Beste,

Hartelijk bedankt dat je wilt deelnemen aan een online interview voor de online onderzoeksbijeenkomst in het kader van de uitvoeringscan over grootschalige systeembatterijen. Het onderzoek wordt uitgevoerd door Fardoe Kreeft, Jeroen Barten en Femke Konings, onderzoekers van Kenniscentrum Analyse van VNG Realisatie. Dit is een onafhankelijke onderzoeksafdeling binnen de VNG.

De aanleiding voor het onderzoek is dat door maatschappelijk ontwikkelingen en netcongestie steeds meer vergunningaanvragen voor systeembatterijen moeten worden beoordeeld door gemeenten. Dit geeft mogelijk extra druk op de gemeentelijke uitvoering. Het doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in de impact die de toename van vergunningaanvragen voor systeembatterijen heeft op de uitvoering door gemeenten. Met de resultaten uit dit onderzoek zal VNG een goed onderbouwd standpunt in kunnen nemen in dit dossier, waarbij het belang van de gemeentelijke uitvoering een duidelijke stem krijgt richting de betrokken departementen.

Ter voorbereiding van het interview/ de online onderzoeksbijeenkomst ontvang je in dit document achtergrondinformatie over:

- o Aanleiding
- o Bevoegdheden en instrumenten
- o Kaders en randvoorwaarden
- o Netinpassing
- o Samenwerking
- o Vragen voor jullie als gemeente

Alvast bedankt voor het doornemen van dit document. We spreken elkaar binnenkort!

Hartelijke groet,

Fardoe Kreeft, Jeroen Barten, Femke Konings

Aanleiding

De toenemende netcongestie en de energietransitie leiden tot een sterke toename van aanvragen voor grootschalige systeembatterijen (≥ 70 MW). Deze batterijen worden ingezet voor opslag van elektriciteit en kunnen een rol spelen bij het balanceren van het net. Gemeenten worden door ontwikkelaars steeds vaker benaderd voor vestigingslocaties en voor het ruimtelijk mogelijk maken van projecten. Dit zet extra druk op de gemeentelijke uitvoeringscapaciteit.

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO) heeft een handreiking opgesteld over het sturen op de locatie en de omvang van elektriciteitsopslagsystemen die gebruikt kan worden bij vergunningverlening. Ook werkt het Rijk aan wetgeving rond milieubelastende activiteiten, veiligheid, brandpreventie en monitoring. In afwachting van deze nieuwe regelgeving moeten gemeenten handelen op basis van de bestaande kaders zoals de Omgevingswet en de PGS-richtlijn.

Om een goed beeld te krijgen van de impact van de bovenbeschreven ontwikkelingen op de uitvoering door gemeenten, voeren we een uitvoeringsscan uit. Een uitvoeringsscan is een onderzoek onder medewerkers bij gemeenten die direct betrokken zijn bij dit dossier. Met de resultaten uit dit onderzoek zal VNG een goed onderbouwd standpunt in kunnen nemen in dit dossier, waarbij het belang van de gemeentelijke uitvoering een duidelijke stem krijgt richting de betrokken departementen.

In de volgende paragrafen beschrijven we enkele elementen uit de context waarbinnen gemeenten worden geacht te acteren binnen het dossier van grootschalige systeembatterijen. Tijdens de interviews/ tijdens de online onderzoekbijeenkomst zullen we dieper ingaan op deze elementen.

Bevoegdheden en instrumenten

Deze paragraaf zet kort op een rij welke bevoegdheden en instrumenten gemeenten hebben vanuit de huidige wet- en regelgeving en de huidige ondersteuningsinstrumenten vanuit het Rijk en de provincies.

De Omgevingswet (OW) vormt het centrale kader in dit dossier. Gemeenten zijn bevoegd gezag voor de ruimtelijke inpassing van elektriciteitsopslagsystemen. Er is daarbij geen wettelijke verplichting voor de projectbesluitprocedure. Wel is het zo: als een nationaal of provinciaal belang niet doelmatig behartigd kan worden door een gemeente, kan het Rijk of de provincie bevoegd worden voor de besluitvorming.

Bij toetsing van een aanvraag moet gekeken worden naar:

- Het omgevingsplan (locatiefunctie, bouwregels, milieucategorie)
- Algemene rijksregels: Technische eisen (constructie, brandveiligheid) en milieubelastende activiteiten (geluid, externe veiligheid)

Daarnaast zijn de volgende punten van belang:

- De technische richtlijn PGS 37-1 is niet rechtstreeks van toepassing op nieuwe elektriciteitsopslagsystemen. Het voornemen van het kabinet is om dat wel te gaan doen en opslagsystemen aan te wijzen als milieubelastende activiteit.
- Gemeenten worden bij het opstellen van beleid, het stellen van regels en het verlenen van de omgevingsvergunning (of het nemen van een ander ruimtelijk besluit) beperkt door de Elektriciteitswet (per 1 januari 2026: de Energiewet).
- Provincies kunnen aanvullend omgevingsbeleid formuleren om op regionaal niveau te sturen op locaties en om regels te stellen voor de ruimtelijke inpassing door gemeenten.

Kaders en randvoorwaarden

In deze paragraaf vind je een korte beschrijving van een aantal kaders en randvoorwaarden die van toepassing zijn in dit dossier.

Voor een helder afwegingskader dat zowel gemeenten als vergunningaanvragers kunnen gebruiken is gemeentelijk beleid een goed instrument.

Onderwerpen die de gemeente in hun beleid –en dus bij de integrale afweging en eventueel verwerkt in het gemeentelijk omgevingsplan – onder andere kunnen betrekken, zijn:

- Landschappelijke en stedenbouwkundige integratie (bv vestigingsvoorwaarden, samenhang functies, omgevingskwaliteit, landschappelijk ontwerp)
- Afwatering, bodem en ondergrond, kabels en leidingen
- Netcapaciteit en vrijgekomen ruimte voor flexibiliteit
- Ontwerpprincipes voor het energiesysteem en ruimtelijke randvoorwaarden vanuit TenneT
- Milieu- en veiligheidsaspecten: afstand tot bebouwing, brandveiligheid, bereikbaarheid, cumulatie van geluid

- Voorwaarden aan het planproces, participatie, grondzaken en kostenverhaal

Daarnaast worden onder regie van de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening ontwerpbeelden gemaakt van batterijen. De ontwerpbeelden laten zien hoe batterijen gebouwd kunnen worden met behoud van ruimtelijke kwaliteit (goed ingepast in het landschap). Deze komen via het Programma Mooi Nederland begin 2025 beschikbaar.

Netinpassing

Deze paragraaf gaat in op aspecten die te maken hebben met de inpassing in het elektriciteitsnetwerk.

Batterijen moeten congestieneutraal aangesloten worden, zodat ze geen extra druk op het net veroorzaken. Hiervoor is het tijdsduurgebonden transportrecht (TDTR) door TenneT ontwikkeld en ingevoerd, een contractvorm waarbij flexibiliteit wordt beloond met korting op netkosten.

Feiten en cijfers:

- TenneT kreeg aanvragen voor >70 GW aan flexibel vermogen (grotendeels batterijen)
- Realistisch aansluitbaar (economisch levensvatbaar in het elektriciteitsnet) volgens TenneT vóór 2030: ~5 GW aan grootschalige systeembatterijen.
- TenneT kan niet per station aangeven wat de extra capaciteit is door het aanbieden van het Tijdsduurgebonden Transportrecht (TDTR-contract), en ook niet welke ruimte vrij kan komen voor grootschalige systeembatterijen.

Vanuit eerdere overleggen met gemeenten is duidelijk geworden dat er bepaalde uitdagingen zijn rondom netinpassing voor gemeenten- bijvoorbeeld:

- Beperkte omgevingsrechtelijke mogelijkheden om netaspecten in besluitvorming te betrekken
- Gebrek aan informatie over netcapaciteit en impact op de lokale situatie (in ruimte en energetisch)

Samenwerking

Bij de uitvoering wordt in dit dossier samengewerkt tussen meerdere partijen, waaronder:

- Gemeenten (bevoegd gezag, ruimtelijke kaders)
- Provincies (regionale energievisies, aanvullend beleid)
- Omgevingsdiensten (vergunningverlening, toezicht en handhaving)
- Commissies ruimtelijke kwaliteit (voormalig welstand)
- Veiligheidsregio's (advies over veiligheid en bereikbaarheid)
- TenneT (informatievoorziening en aansluiting)
- Regionale netbeheerders

- RES-regio's/energyboards (ontwikkelingen in het energiesysteem)

Tijdens het interview/ tijdens de online onderzoekbijeenkomst gaan we graag in op hoe de samenwerking er binnen je gemeente nu uitziet en hoe dat in de toekomst vormgegeven kan worden.

Onderzoeksvragen

De vragen waar we met behulp van de uitvoeringsscan antwoord op willen krijgen luiden als volgt:

- Is voor gemeenten helder wat de opgedragen taken zijn?
- Is de gemeente voldoende toegerust voor een doeltreffende en doelmatige uitvoering?^[1]
- Wat zijn de ingeschatte kosten voor uitvoering (globale schatting)?
- Wat zijn de verwachte effecten / impact van de uitvoering van deze taken?
- Zijn de huidige wettelijke en beleidsmatige randvoorwaarden voldoende?
- Heeft de gemeente ondersteuning nodig, en zo ja: welke ondersteuning? Van welke partij?

^[1] Hierbij wordt zowel gekeken naar de primaire processen als naar de bedrijfsvoeringsaspecten (Security, Communicatie, Organisatie, Personeel, Administratieve organisatie, Financiën, Informatievoorziening, Juridisch, Technologie, Huisvesting).